

การป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ Ebola

โดย สถาบันบำราศนราดูร กรมควบคุมโรค

วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗

วิธีแพร่กระจายเชื้อ Ebola (Mode of transmission)

เชื้อ Ebola อยู่ในเลือดและสารคัดหลั่งของผู้ป่วย แพร่กระจายไปยังผู้ใกล้ชิดหรือบุคลากรทางการแพทย์ โดยการสัมผัสโดยตรงหรือโดยอ้อมผ่านมืออุปกรณ์การแพทย์ สิ่งของและสิ่งแวดล้อมที่เปราะเปื้อนเลือดหรือสารคัดหลั่งของผู้ป่วยหรือศพ

ระยะเวลาการแพร่กระจายเชื้อ

ผู้ป่วยจะเริ่มแพร่กระจายเชื้อได้หลังมีอาการไข้ ๒ - ๓ วัน เชื้อจะแพร่กระจายมากที่สุดในช่วงที่ผู้ป่วยมีอาการหนัก คือ ช่วงที่มีอาการอาเจียน อุจจาระร่วง ซีด เลือดออก

การป้องกันการแพร่กระจายเชื้อ

- ❖ คัดกรองและคัดแยกผู้ป่วยต้องสงสัยตามนิยามโรคให้เร็วที่สุด มีห้องตรวจแยกจากผู้ป่วยโรคอื่น
- ❖ ใช้หลักการ Standard precautions contact precautions และ droplet precautions เป็นหลักนอกจากนี้เนื่องจากเป็นโรคที่มีอัตราป่วยตายสูงมากจึงแนะนำการใช้ airborne precautions ร่วมด้วย โดยปฏิบัติดังนี้
 - บุคลากรใส่เครื่องป้องกันร่างกาย (Personal protective equipment : PPE) คือ surgical mask / N-๙๕ mask, กาวน์กันน้ำแขนยาว, แว่นตาป้องกันตา (goggles) หรือ face shield, ถุงมือ, ถุงคลุมรองเท้า หรือ รองเท้าบูท
 - ล้างมือ ก่อนและหลังสัมผัสผู้ป่วย / สิ่งแวดล้อมรอบตัวผู้ป่วย / อุปกรณ์ที่ใช้กับผู้ป่วย
 - ทำความสะอาด / ทำให้ปราศจากเชื้อ อุปกรณ์ทางการแพทย์ที่ใช้กับผู้ป่วยตามหลักการของ infection control และต้องแยกเครื่องมือ เครื่องใช้ เฉพาะผู้ป่วย Ebola ไม่ปะปนกับผู้ป่วยอื่น
 - แยกผู้ป่วยในห้องแยกเดี่ยว หากมีอาการระบบทางเดินหายใจ อาจใช้ห้องแยกป้องกันการแพร่กระจายเชื้อทางอากาศ (Airborne Infection Isolation : AIIR)
 - จัดการผ้าเปื้อนตามเกณฑ์มาตรฐาน Infection Control
 - การทำลายเชื้อ ใช้สารละลาย household bleach ๑ : ๑๐๐ ในการเช็ดเพื่อทำลายเชื้อในสิ่งแวดล้อมรอบตัวผู้ป่วย และใช้สารละลาย household bleach ๑ : ๑๐ สำหรับ

ราดพื้นผิวที่เปราะเปื้อนเลือด / สารคัดหลั่งของผู้ป่วย แล้วจึงเช็ดถูด้วยน้ำยาซักฟอกตามปกติ

- การกำจัดขยะ ขยะติดเชื้อจากผู้ป่วยแนะนำให้เผาหรือ autoclave ในลิ้นบริเวณที่ดูแลผู้ป่วย
- อุปกรณ์การรับประทานอาหาร ล้างโดยให้เจ้าหน้าที่สวมถุงมือหรือใช้เครื่องล้างจานที่ใช้ น้ำร้อน
- หลีกเลี่ยงการสัมผัสศพ หากจะสัมผัสศพหรือสารคัดหลั่งต้องสวมถุงมือ และให้ล้างมือหลังถอดถุงมือแล้ว
- การผ่าตัดพิสูจน์ต้องทำตามมาตรฐาน ผู้เกี่ยวข้อง ต้องใช้เครื่องป้องกันร่างกาย ตามคำแนะนำข้างต้น

การดูแลสุขภาพบุคลากร

- ❖ จำกัดบุคลากรเท่าที่จำเป็น
- ❖ บันทึกชื่อและกิจกรรมของบุคลากรที่ดูแลผู้ป่วย เฝ้าระวังและติดตามอาการของบุคลากรทุกคน หลังสัมผัสผู้ป่วยจนพ้นระยะเวลา ๒๑ วัน หลังสัมผัสผู้ป่วยครั้งสุดท้าย
- ❖ หลีกเลี่ยงการใช้บุคลากรที่เป็นกลุ่มเสี่ยง เช่น ผู้ที่มีโรคเรื้อรัง หรือภูมิคุ้มกันบกพร่อง
